

EVROPSKÉ DĚJINY, POLITIKA A KULTURA

- tématické okruhy -

---

1. 18. století – základ moderní Evropy

- společnost (stavovské členění společnosti, demografický vývoj, víra)
- politické a státní systémy: absolutismus (T. Hobbes), zárodky politického liberalismu (J. Locke), dynastický stát 18. století
- mezinárodní vztahy: válka (Severní válka, Turecko, tzv. slezské války aj.), dělení Polska
- vnitřní vývoj: Anglie, Francie, Rusko, Prusko

2. Osvícenství

- vymezení osvícenství, zdroje
- rozšíření
- znaky
- osobnosti, Encyklopedie

3. Francouzská revoluce

- kořeny a zdroje (změna státu, společnosti, hospodářství, změna myšlení)
- hlavní události a pojmy
- politické kluby
- periodizace (hlavní fáze)
- možné důsledky
- reakce myslitelů, literátů

4. Napoleon Bonaparte

- cesta k moci
- charakter režimu
- hlavní opatření ve vnitřní politice a vývoji, význam Napoleonovy vlády pro Francii
- napoleonské války (koalice, nejdůležitější bitvy a tažení – velmi stručně)

5. Vídeňský kongres

- kdy, důvod a cíl jednání, výsledky
- základní charakteristika tzv. kongresového systému (geopolitické reálie a systém mezinárodní politiky po Vídeňském kongresu)

6. Konzervatismus

- charakteristika politického směru a ideologie
- zdroje, osobnosti

7. Liberalismus

- politický (výchozí principy, pohled na jedince a společnost)
- hospodářský
- „klasický“ liberalismus a liberalismus 20. století
- představitelé, myslitelé

8. Romantismus

- vymezení, zdroje (reakce na změny hospodářství a poslední vývoj Evropy)
- charakteristické znaky
- hlavní představitelé (literáti, myslitelé)

9. Průmyslová revoluce a modernizace

- „široké“ vymezení průmyslové revoluce
- počátky průmyslové revoluce (vynálezy, Anglie, časové vymezení, šíření)
- souvislost se změnou společnosti (urbanizace, migrace, struktura společnosti, mentalita)

10. Nacionalismus a vznik národního státu

- vymezení termínu
- národ jako kulturní pospolitost
- souvislost nacionalismu s 19. stoletím
- sjednocení Německa
- sjednocení Itálie
- Balkán (Řecko, Berlínský kongres atd.)
- antisemitismus
- kolonialismus, evropské země a kolonie

11. Socialismus

- vymezení politického a myšlenkového směru
- zdroje (utopičtí socialisté)
- marxismus (Marx, historický a dialektický materialismus)
- revoluční a reformní socialismus konce 19. století

12. Politický vývoj 19. století

- absolutismus × liberalizace (boj za volební právo)
- revoluce (Francie jako zdroj evropského neklidu, 1830, 1848, III. republika)
- evoluční cesta Velké Británie (strany, parlamentní monarchie, irská otázka)

13. První světová válka

- příčiny (diplomacie, militarismus, charakter mezinárodní politiky atd.)
- zákopová válka, masová válka
- důsledky (lidské, ekonomické, politické, význam pro Evropu)

14. 20. století a Evropa

- co přináší 20. století Evropě?

15. Versailleský mírový systém

- jednání a výsledky Pařížské mírové konference
- mírová smlouva s Německem, Rakouskem, Maďarskem

16. Poválečná Evropa

- problémy Versailleského systému
- Maďarská republika rad a Horthyho režim
- tzv. Výmarská republika
- Itálie a fašismus (zdroje, charakteristiky a klíčové prvky fašismus, fašismus a nacismus – analogie a odlišnost)

17. Ruská revoluce a panství bolševiků

- ruská revoluce jako plod ruské společnosti a dějin (struktura společnosti, carismus aj.)
- marxismus v Rusku (důvody kladného přijetí, soc. demokratická strana, Lenin a marxismus)
- rok 1917: únorová revoluce – Prozatímní vláda – říjnový převrat
- upevnění moci bolševiků, občanská válka
- válečný komunismus a NEP (Nová ekonomická politika)
- bolševismus a carismus: kontinuita

18. Totalitarismus

- nacismus a bolševismus
- společné znaky a charakteristiky

19. Sovětizace střední a východní Evropy

- jeden scénář? (společné prvky, rozdíly)
- změna zahraniční politiky USA k aktivismu (Trumanova doktrína, Marshallův plán)
- úspěšná a neúspěšná sovětizace